

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2024 r.,
w sprawie **M. L. i R. W.**,
oskarżonych o przestępstwo z art. 302 § 1 k.k.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonych,
na wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach,
z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. akt VI Ka 65/24,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach
z dnia 30 października 2023 r., sygn. akt IV K 549/22,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

Postanowił

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonych M. L. i R. W. kosztami postępowania skargowego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach wyrokiem z dnia 30 października 2023 r., sygn. akt IV K 549/22, na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec R. W. oraz M. L. oskarżonych o to, że:

„w okresie od 23 lutego 2017 r. do dnia 5 maja 2017 r. reprezentując spółkę K. sp. z o.o. z/s w K. przy ul. P. R. W. jako prezes zarządu, a M. L. jako prokurent samoistny, znajdującą się w stanie niewypłacalności i grożącej upadłości, działając wspólnie i w porozumieniu, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli poprzez dokonanie spłat pożyczek w łącznej wysokości 1 128 872 zł na rzecz podmiotu «L.» M. L. w D. oraz spłatę części wierzycieli w wysokości 100 procent zobowiązań działali na szkodę pozostałych wierzycieli, a to podmiotów:

1. T. z/s w G., na kwotę 7380 zł numer faktury [...], [...],
2. H. Sp. j. J. z/s w W. na kwotę 43 142,34 zł, faktura [...], [...], [...], [...], [...],
3. H. – P. B. z/s w W.1 na kwotę 256 048,81 zł, faktura [...], [...], [...], [...], [...], [...],
4. L. T. L.1, G. B., D. M. Sp. j. z/s w L. na kwotę 204 942,68 złotych, faktura [...], [...],
5. D.1 Sp. z o.o. z/s w R. (obecnie D.1 Sp. z o.o.) na kwotę 5 742,57 zł, faktura [...],
6. Biuro Usługowo-Geodezyjne G.1 J. K. z/s w Ł. na kwotę 33 210 zł, faktura [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...],
7. P. Z. S. z/s w W. na kwotę 8 627,66 zł, faktura [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...],
8. K. Sp. z o.o. w K.1 na kwotę 10 669 zł, faktura [...],
9. Usługi G. J. K. z/s w K. na kwotę 6 140 zł, faktura [...],
10. FHU Serwis O. D. P. z/s w R. na kwotę 3 075 zł, faktura [...],
11. PUH A., A. J. z/s w K. na kwotę 6720,71 zł, faktura [...],
12. Konstrukcje Stalowe A. M. z/s w W. 1 na kwotę 2829 zł, faktura [...],
13. P.w K. Sp. z o.o. z/s w W.2 na kwotę 5608,80 zł, faktura [...],
14. A. Sp. z o.o. z/s w K.2. na kwotę 3014,71 zł, faktura [...], [...],”

tj. przestępstwa z art. 302 § 1 k.k., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości ich czynów.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora Prokuratury Rejonowej Katowice-Wschód w Katowicach oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy

w Katowicach wyrokiem z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. akt VI Ka 65/24, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonych M. L. i R. W. , zaskarżając go w całości, zarzucając:

„obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku wynikające z bezpodstawnej oceny, że umorzenie postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu było niesłuszne, bez rozważenia wszystkich okoliczności stanowiących kwantyfikatory społecznej szkodliwości i wykazania błędów w rozumowaniu sądu I instancji zgodnie z art. 7 k.p.k., co upoważniałoby do wydania wyroku kasacyjnego”.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na skargę Prokurator Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wnieśli o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga podlegała oddaleniu na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. jako bezzasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Oznacza to, że zasadność skargi może wynikać z zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, braku konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości oraz naruszenia przez sąd odwoławczy reguły *ne peius*, o której mowa w art. 454 § 1 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania był art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy wskazał wyraźnie, że umorzenie postępowania względem oskarżonych z powodu znikomej społecznej szkodliwości ich czynów było niezasadne, a tym samym należało przypisać im popełnienie przestępstw (pkt 5.3.1.4.1 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Z uwagi na treść art. 454 § 1 k.p.k. sam Sąd odwoławczy nie mógł skazać oskarżonych, co do

których umorzono postępowanie w postępowaniu przed Sądem I instancji, natomiast we wskazaniach co do dalszego postępowania Sąd odwoławczy podkreślił potrzebę nadania odpowiednio dużej wagi okolicznościom wpływającym na wyższy niż znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu (pkt 5.3.2. uzasadnienia).

Skarżący w skardze podniósł, że rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego było niezasadne, bowiem nie rozważono wszystkich okoliczności stanowiących „kwantyfikatory społecznej szkodliwości” zarzucanych oskarżonym czynów. Skarżący pominął jednak istotne aspekty przedmiotowej sprawy. Sąd I instancji uznając czyny oskarżonych za społecznie szkodliwe w stopniu znikomym uzasadnił swoje rozstrzygnięcie tym, że oskarżeni podejmowali czynności zmniejszające wysokość zadłużenia spółki, liczba pokrzywdzonych wierzycieli nie była duża, a ponadto, że spółka znalazła się w trudnej sytuacji finansowej ze względu na „okoliczności obiektywne”. W apelacji, w której podniesiono błąd w ustaleniach faktycznych prowadzący do przyjęcia znikomej społecznej szkodliwości czynów oskarżonych, prokurator wykazywał, że „niewielka” liczba 14 pokrzywdzonych nie ma znaczenia dla kwestii karygodności, bowiem „dla każdego podmiotu prowadzącego działalności gospodarczą brak zapłaty za wykonaną usługę może mieć kluczowe znaczenie dla jego funkcjonowania”, a „kwoty pozostające do spłaty na rzecz pokrzywdzonych wierzycieli również nie są znikome”. Ponadto nie należało jednoznacznie ocenić postawy oskarżonych, skoro doszło do „wybiórczej” spłaty wierzycieli. Kwestia zaspokojenia jedynie niektórych wierzycieli oraz postawy oskarżonych w kontekście stopnia społecznej szkodliwości czynów oskarżonych była podniesiona również w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

W kontekście postawionych zarzutów, którymi Sąd odwoławczy był związany (art. 433 § 1 k.p.k.), nie budzi wątpliwości uzasadnienie wyroku ogniskujące się na kwestii liczby pokrzywdzonych, wartości szkody oraz szczególnych okoliczności dotyczących działań podejmowanych przez oskarżonych. Uwzględnienie tych czynników doprowadziło Sąd odwoławczy do przekonania, że niezasadne było rozstrzygnięcie Sądu I instancji o braku karygodności czynów oskarżonych. Innymi słowy, konkretne okoliczności wpłynęły na decyzję Sądu I instancji o znikomym stopniu społecznej szkodliwości czynów oskarżonych. Następnie okoliczności te

zostały zakwestionowane w apelacjach, a Sąd odwoławczy odnosząc się do nich – będąc związany zarzutami – uznał, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości danego czynu uwzględniono niewłaściwie okoliczności wyłączające ten stopień. Pozostałe kwantyfikatory, które wskazuje obrońca w skardze, nie były przedmiotem postępowania odwoławczego (nie były podnoszone w apelacjach, a Sąd I instancji o nich się nie wypowiadał). Tym samym nie sposób czynić zarzutu, że Sąd odwoławczy ich nie rozważał. Obalenie argumentacji Sądu I instancji, która doprowadziła do umorzenia postępowania, było wystarczające dla stwierdzenia, że oskarżonych należy skazać za zarzucane im czyny. Należy ponadto przypomnieć, że w postępowaniu skargowym nie bada się merytorycznej zasadności poszczególnych twierdzeń sądu odwoławczego – Sąd Najwyższy w tym postępowaniu nie pełni roli „sądu III instancji”. Tym samym wywód skarżącego dotyczący „wagi” poszczególnych okoliczności w perspektywie stopnia społecznej szkodliwości w niniejszej sprawie nie mógł być uwzględniony.

Sąd odwoławczy był zatem uprawniony w przedmiotowej sprawie do stwierdzenia, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący. Jego wydanie nie było zaś dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania na podstawie art. 454 § 1 k.p.k. W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie nie doszło do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., a tym samym skarga – jako niezasadna – podlegała oddaleniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]

